

MAAILMA

Toimittanut Ilkka Timonen

Mies ampu
Michiganissa
kuusi ihmistä

● **CHICAGO.** Yhdysvalloissa ainakin kuusi ihmistä sai surmansa perättäisissä ampumisissa Kalamazoon kaupungissa Michiganissa. Ampujan epäillään olleen yksi ja sama mies. Poliisi on ottanut kiinni 45-vuotiaan epäillyn.

Tapahtumat alkoivat lauantai-iltana paikallista aikaa. Poliisi sai ensin hälytyksen asuintalolle, jossa oli ammuttu naista useita kertoja. Uutiskanava

CNN:n mukaan nainen oli liikkeellä kolmen lapsensa kanssa. Nainen sai vakavia vammoja.

Seuraava hälytys muutama tunti myöhemmin. Kaksi ihmistä oli ammuttu kuoliaaksi autokaupassa tai sen luona. Joidenkin tietojen mukaan kyse oli isästä ja pojasta, joiden arvellaan olleen katselemassa autoa.

Kolmas ampumapaikka oli paikallisen ravintolan luona. Siellä poliisin mukaan ammuttiin kuoliaaksi neljä ihmistä, jotka olivat kahdessa eri autossa. Autola liikkunut ampuja pakeni. STT, AFP

PIDÄTYS

Protesti. Poliisi pidättää journalistin ja aktivistin Eljan Taninin sen jälkeen kun sadat ihmiset olivat yrittäneet kaataa aidan, joka on rakennettu ehdotetun rakennustyömaan ympärille kansallisuistossa Albanian Tiranassa sunnuntaina. Ryhmä nimeltä Luonnon puolustajat vastustaa puiden kaatamista puistosta.

Boris Johnson
kampanjoi
EU:ta vastaan

● **LONTOO.** Konservatiiveja edustava Lontoon pormestari Boris Johnson aikoo alkaa kampanjoida Britannian EU:sta lähtemisen puolesta, kertoi BBC sunnuntaina.

Suosittu ja värikäs parlamentin jäsenen odotettiin ilmoittavan päätöksestään myöhemmin sunnuntaina. Pääministeri David Cameron on kuvannut lähtöä EU:sta "hyppyksi pimeyteen". LM

Brittien EU-
jäsenyyden
kannatus kasvoi

● **LONTOO.** Brittien suhtautumisessa maan jäsenyyteen Euroopan unionissa on tapahtunut jyrkkä käänne, kertoo Mail On Sunday -lehden kysely.

Jäsenyyden kannattajia on nyt 48 ja vastustajia 33 prosenttia. Loput vastanesta eivät vielä tiedä kantansa.

Parvi viikkoa sitten EU-eroa kannatti 45 prosenttia briteistä. STT

FIDZHIL

6

● Fidzhillä alettiin sunnuntaina siivota saarivaltion historian voimakkaimman pyörremyrskyn jälkeä. Voimakkaimpana eli viitoskategoriaan luokiteltu Winston-myrsky aiheutti Fidzhillä lauantaina suuria tuhoja. Myrskyn vuoksi kuoli ainakin kuusi ihmistä. Pääsaari Viti Levulla kaatuneet puut katkoivat sähköt koko alueelta.

Nigatwa Anbessie
haluaa lopettaa
ympärileikkaukset

- Itsekin ympärileikattu nainen taistelee vahingollista silpomisperinnettä vastaan.
- Tyttöjen leikkaaminen on saatu vähenemään Etiopiassa.
- Etiopiassa on leikattu lähes 24 miljoonaa tyttöä tai naista.

Elise Tamminen

● Kipu on miltei sietämätöntä. Noin kahdeksanvuotiaan Nigatwa Anbessien keho vuotaa verta. Tyttö huutaa, mutta operaatio jatkuu.

Anbessie on joutunut kokemaan saman kuin yli 125 miljoonaa tyttöä ja naista. Kaksi viikkoa leikkauksen jälkeen elämä oli kivuliasta, nyt 48-vuotias etiopialainen kertoo. Silpomisen tähden hän ei ole koskaan pystynyt nauttimaan seksistä.

Afrikan vanhimman itsenäisen valtion lapsilla on kuitenkin toivoa, sillä tyttöjen ympärileikkaukset ovat vähentyneet Etiopiassa. Tyttöjen keskuudessa leikattuja on 19 prosenttiyksikköä vähemmän kuin naisten joukossa.

Anbessieellä on kaksi tyttäretä. Koska ympärileikkaus kuuluu monien Etiopian heimojen, kuten oromien tapoihin, hänkin alkoi ympärileikkauttaa lapsensa. Tyttöjen ympärileikkaus tarkoittaa ulkoisten sukupuolielinten osittaista tai totaalista poistamista.

MONESTI leikkaaja on joku kyläläinen. Leikkauksena kelpaavat sakset ja partaterät. Tyttöjä ei yleensä puuduteta, eikä välineitä steriloida kunnolla. Pahimmassa tapauksessa leikkaaja on humalassa, ja tyttö voi kuolla infekti-oihin.

Leikattava tyttö voi menettää valtavasti verta, ja leikkauksen jälkeen muun muassa virtsaamisen voi vaikeutua. Myös synnyttäminen vaikeutuu ja yhdyntä voi tuottaa kipua. Leikkaaminen on

FAKTA

Tyttöjen
ympärileikkaus

- Pelkästään Etiopiassa 23,8 miljoonaa tyttöä tai naista on leikattu.
- Maailmassa on yli 30 miljoonaa tyttöä, jotka ovat vaarassa joutua leikatuiksi seuraavan kymmenen vuoden aikana.

TYTTÖKERHOT

- Kerhoissa käydään viikoittain, kahden vuoden ajan.
- Kerholaiset ovat 11–14-vuotiaita. Jo yli 6 000 tyttöä on osallistunut kerhoihin.
- Kerhoissa leikitään, lauletaan, tehdään käsityötä, pidetään hartauksia, saadaan tietoa ja opetellaan viljelemään vihanneksia.

ollut Etiopiassa laitonta yli 10 vuotta, mutta sitä tehdään yhä.

Ympärileikkauksen perinne elää, koska leikkaukseen liitetään monenlaisia uskomuksia, kertoo Etiopian Metussa teologiaa opettava Suomen Lähetysseuran Taina Taskila.

–Luullaan, että jos tyttöjä ei ympärileikata, heistä tulee prostituoituja. Sitkeässä on ollut myös käsitys, että ympärileikkaamaton tyttö särkee astioita, hän sanoo.

Yksi syy ympärileikkaukseen on myös uskomus, jonka mukaan ympärileikkaamaton nainen

ei pääsisi naimisiin. Leikkaamiseen painostavat usein isoäidit. Anbessie kertoo, että Etiopian kulttuuri perustuu vanhempien ihmisten kunnioittamiseen. Siksi tyttöjen on vaikea vaikuttaa vanhoihin ihmisiin.

–Äidit eivät välttämättä kuuntele synnytykseen liittyvissä asioissa edes sairaanhoitajaksi valmistuneita tyttäriään, hän sanoo.

ANBESSIEN aviomies kävi vuoden opettajankoulutuksen, ja sai siellä tietoa tyttöjen ympärileikkausten haitoista. Hän halusi säästää tyttärensä kärsimykseltä ja kieltäytyi ympärileikkauttamasta heitä.

–Aikaisemmin koulutetutkaan ihmiset eivät ole uskoneet helposti ympärileikkauksen haittoja. Nyt kuitenkin tieto on mennyt perille, ja ympärileikkaus on vähentynyt huomattavasti, Nigatwa Anbessie sanoo.

Nigatwa Anbessie vastaa nykyään hiippakunnan naistyöstä, ja kouluttaa vetäjiä tyttökerhoihin, joissa kerrotaan ympärileikkauksen haitoista.

Vaikka suvun naiset painostaisivat leikkaukseen, Etiopian tyttäriä on toivoa. Anbessie kertoo, että kurssien jälkeen monet tytöt huolehtivat siitä, ettei heidän pikusiskojaan ympärileikata.

–Jos he kuulevat, että naapurin työllä on vaara joutua ympärileikatuksi, he kertovat poliisille. Nämä vievät asian eteenpäin virkamiehille. Jos saadaan selville, että tyttö on ympärileikattu, siitä rangaistaan sekä äitiä että isää. Tuomiona on kolme vuotta vankeutta sekä sakkoja, hän sanoo.

Suomalaisetkin mukana

Koulutetut naiset eivät enää kannata ympärileikkausta.

Elise Tamminen

Tyttöjen ympärileikkauksia ehkäisevissä tyttökerhoissa käsitellään kirjaa, jonka Nigatwa Anbessie on kirjoittanut suomalaisten Regina Hantikaisen ja Silja Hyvärisen kanssa.

Hantikainen oli Suomen Lähetysseuran lähettinä Etiopian Metussa yli 15 vuotta, ja teki töitä naisten aseman ja elinolojen pa-

rantamiseksi. Hyvärinen oli Metussa vapaaehtoistoissa. Nyt työtä tehdään etiopialaisin voimin. Suurin osa työn rahoituksesta tulee Lähetysseuralta.

Hantikainen sanoo, että kouluttamattomat naiset ovat alttiita uskomaan perättömiä uskomuksia. Unicefin mukaan 41 prosenttia kouluttamattomista tytöistä ja naisista kannattaa ympärileikkauksiperinteen jatkamista Etiopiassa.

Sen sijaan toisen asteen tai ylemmän koulutuksen saaneista vain viisi prosenttia on perinteen jatkumisen kannalla. Anbessien

mukaan kerhojen ansiosta monet tytöt on maaseudullakin ymmärretty laittaa opintielle.

–Aikaisemmin tytöt eivät menneet kouluun maaseudulla, mutta nyt he menevät. Naisten omanarvontunto on myös kasvanut.

Hantikainen kertoo, että Etiopiassa poikavauvasta iloitaan, mutta työstä ei. Tyttöjen itseuntoa pyritään kerhoissa vahvistamaan esimerkiksi siten, että he piirtävät kuvan itsestään.

–Ajatus on, että he oppisivat ymmärtämään, miten Jumala on luonut heidät kauniiksi ja ihmeelliseksi, Anbessie kertoo.

NIGATWA ANBESSIE esittelee nukkea, jonka avulla hän kertoo tyttöjen ympärileikkauksesta.

PRESIDENTTIEHDOKAS Marco Rubion odotetaan perivän kilvasta vetäytyneen Jeb Bushin äänet.

Jeb Bush
vetäytyi
kilvastaKerttu Heikura
STT, Helsinki

● Republikaanien presidenttikisassa alkoi uusi vaihe, kun Jeb Bush vetäytyi kisasta väisun esivaalituloksen jälkeen. Nyt jaossa ovat Bushin kannattajien äänet Donald Trumpin haastajien hyväksi. Lisäksi näyttää siltä, että kisa republikaaniehdokkaasta käydään Trumpin, Ted Cruzin ja Marco Rubion kesken.

–On odotettu jo pitkään, että republikaanien rivit suoritusivat, sanoo Ulkopoliittisen instituutin ohjelmajohtaja Mika Aaltola.

Aaltolan mukaan pisimmän tikun Bushin äänien jaossa vetää floridalaisenaattori Rubio. Tämä olisi kisan loppu esimerkiksi Ohion kuvernöörille John Kasichille, jonka mahdollisuudet pysyä mukana riippuvat Bushin kannattajien äänistä.

–Rubion ja Bushin samankaltaisuus vetoaa Bushin kannattajiin. Bush auttoi aikoinaan Rubion poliittisen uran alkuun, joten ehdokkaat puhuvat äänestäjille niin sanotusti samaa kieltä, Aaltola sanoo.

Etelä-Carolinan esivaalisessa Rubio keräsi 22,5 prosenttia äänistä. Trump kipusi 32,5 prosentin äänisaaliin kanssa voittoon.

Kovaa vauhtia perässä tuli Iowan esivaalit voittanut Cruz 22,3 prosentin ääniosuudella. Entisen presidentin George W. Bushin veli ja Floridan entinen kuvernööri Bush sai vain 8 prosenttia äänistä.

Demokraattien Hillary Clinton sai kipeästi kaipaamansa voiton Nevadassa, kun hän keräsi 52,7 prosenttia äänistä. Kilpailija Bernie Sanders sai 47,2 prosenttia.

Sanders voitti aiemmin tässä kuussa New Hampshiressa, mutta Aaltolan mukaan 1. maaliskuuta niin sanottuna super-tiistaina Clinton on vahvoilla. Esivaalit järjestetään tuolloin yli kymmenessä osavaltiossa.

–Supertiistai on Sandersille hankala, sillä mukana on vähemmistöjä edustavia osavaltioita.